

Mỹ rút khỏi thỏa thuận hạt nhân Iran : Các công ty Nga hưởng lợi

Thanh Phương, RFI

11-05-2018

Tổng thống Nga Vladimir Putin (P) và đồng nhiệm Iran Hassan Rouhani tại Ankara, Thổ Nhĩ Kỳ, ngày 04/04/2018. AFP

Dù chỉ trích việc Hoa Kỳ rút khỏi thỏa thuận hạt nhân Iran, nhưng thực chất Nga không bị tác hại kinh tế nặng nề như các nước châu Âu, thậm chí các công ty của nước này có thể sẽ hưởng lợi từ việc Washington tái lập các biện pháp trừng phạt Teheran.

Theo các nhà phân tích được hãng tin AFP ngày 11/05/2018 trích dẫn, vào lúc các nước châu Âu không biết làm cách nào để duy trì các mối quan hệ kinh tế được thiết lập từ sau thỏa thuận 2015, thì các công ty Nga lại đang trong thế thuận lợi.

Nhà chính trị học Vladimir Sotnikov ghi nhận : "Thỏa thuận hạt nhân và việc bãi bỏ các trừng phạt đã đánh dấu sự trở lại của các doanh nghiệp châu Âu ở Iran, khiến cạnh tranh trở nên gắt gao. Nhưng nay các công ty châu Âu sẽ khó mà tiếp tục như thế. Vì thế, hơn bao giờ hết, các công ty Nga đang chiếm thế thượng phong".

Quan hệ giữa Nga và Iran đã được cải thiện kể từ khi chấm dứt chiến tranh lạnh. Vào lúc chế độ Teheran còn bị thế giới cô lập, giữa thập niên 1990, Matxcova đã chấp nhận thực hiện hợp đồng xây dựng nhà máy điện hạt nhân Bouchehr (miền nam Iran), sau khi Đức bỏ dở dự án này. Ngay cả trước khi ký thỏa thuận 2015 về hạt nhân Iran, bất chấp các biện pháp trừng phạt của quốc tế, hai nước vẫn tìm cách tăng cường trao đổi mậu dịch.

Theo nhà phân tích Igor Delanoe, thuộc Đài Quan sát Pháp-Nga, các công ty châu Âu nay phải tuân thủ các trừng phạt của Hoa Kỳ vì sợ sẽ gặp khó khăn trên thị trường Mỹ. Các doanh nghiệp Nga thì ít lo hơn. Ông Delanoe nhắc lại : "Ngay cả khi Iran còn bị quốc tế trừng phạt, các doanh nghiệp Nga vẫn tiếp tục làm việc một cách thoải mái ở Iran. Họ đã quen thích ứng với những bó buộc về pháp lý và kinh tế. Việc Hoa Kỳ ép Iran sẽ càng khiến nước này quay sang Trung Quốc và Nga".

Tình hình hiện nay có thể tạo xung lực mới cho quan hệ kinh tế Nga-Iran, vốn đã bị chệng lại trong vài năm trở lại đây. Trao đổi mậu dịch giữa hai nước năm 2017 chỉ đạt 1,7 tỷ đô la, giảm đến 20% so với năm 2016, thấp hơn nhiều so với mức 3 tỷ đô la vào cuối thập niên 2000.

Ông Charles Robertson, thuộc ngân hàng đầu tư Renaissance Capital, phân tích Nga muôn bán thép, các cơ sở hạ tầng giao thông và các hàng hóa khác cho Iran. Cạnh tranh của Hoa Kỳ và Liên Hiệp Châu Âu "*càng yếu thì càng có lợi (đối với Nga).*"

Nhà phân tích Igor Delanoe cho biết Iran cũng đang có nhu cầu rất lớn về cơ sở hạ tầng cho ngành năng lượng, cũng như trong ngành viễn thông và điện lực, những lĩnh vực Nga có lợi thế. Cũng theo ông Delanoe, tình hình hiện nay có thể thúc đẩy xu hướng sử dụng đồng rúp trong giao thương giữa Nga với các nước Trung Đông, để tránh đô la, bởi vì việc sử dụng đơn vị tiền tệ này có thể bị tẩy phán Mỹ gây khó dễ.

Việc Hoa Kỳ rút khỏi thỏa thuận hạt nhân 2015 còn có một tác động tích cực khác đối với kinh tế Nga, đó là giá dầu tăng lên đến mức cao nhất từ năm 2014, làm tăng thêm nguồn thu cho ngân sách Nhà nước Nga, vốn phụ thuộc nhiều vào dầu khí. Điều này tạo thuận lợi cho tổng thống Vladimir Putin, vừa chính thức nhậm chức cho nhiệm kỳ thứ tư, với lời hứa hẹn sẽ phát triển kinh tế Nga và giảm nghèo đói. Để thực hiện hai mục tiêu dài hạn đó, thủ tướng Dmitri Medvedev sẽ cần đến hơn 100 tỷ euro.